

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemán velja: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.
V administraciji prejemán velja: Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za en mesec 1 gl. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trispotna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 294.

V Ljubljani, v soboto 22. decembra 1888.

Letnik XVI.

Vabilo na naročbo.

Ob nastopu novega leta prosimo vse dosedanje prijatelje našega lista, da nam ostanejo zvesti še nadalje in nam pridobivajo tudi novih moči, v duševnem kakor gmotnem oziru.

Naš list je zadnji čas vsestransko vrlo napredoval ter sega v vedno širše narodne kroge, kar nam daje prepričanje, da je hodil pravo pot, ko se je potegoval za blaginje nam milega naroda na versko-narodni podlagi.

Skrb nam bode, da list spopolnimo vedno bolj in bolj, kar bomo tem preje dosegli, čem več delavnih prijateljev se nas oklene pri požrtovalnem delovanju. Kar nam je bilo vodilo do zdaj, bode nam tudi zanaprej. Neustrahšeno bomo hodili pot, označeno v besedah: **Vse za vero, dom in cesarja!**

Prizadevali si bomo, da se vrne krščanski duh naših pradedov v vse družbinske kroge; potegovali se bomo za pravice naroda, in še zlasti, da postane slovenščina povsod, kjer prebiva naš rod, v šoli in v uradu jednako-pravna z drugimi jeziki mogočne Avstrije.

Vnemali bomo Slovence k dosedanji zvestobi in udanosti do presvetlega vladarja in habsburške rodbine, ker le na tej podlagi more se vspeti k moči in slavi — dragi nam narod slovenski.

Dasí živo čutimo bremena slovenskega dnevnika — in posebno še konservativnega, vendarle smo za dobro reč, katero zastopamo, skušali storiti še več s tem, da smo **minolo polletje razširili list z redno prilogo pod imenom**

„DOMOLJUB“

katero dobivajo vsi naročniki „Slovenca“ zastonj. To prilogo dajali bomo svojim naročnikom tudi to leto brezplačno, a naročnino prejemo tudi na samo prilogo — brez glavnega lista.

LISTEK.

Sviftijada.

(Devetintrideseti spev.)

Gospod vrednik, še životarim, akoravno ste me že pokopali v svoj vredniški papirni koš in celó brez nekrologa. Poslednjega v istini ni zaslužil Sviftijanec, saj vas je zalagal vse dolgo leto s pelinom za nekaj minljive listkarske časti. In sedaj sedi on sam v svojem pelinu, saj ga je pregnal gosp. „z“ — že zopet sikavec — raz najlepše mesto Vašega lista, in premišljuje, kako gine slava svetnega pelina in kopriv.

Tudi prav! Ker si Sviftijanec s svojim posušenim pelinom ni mogel pridobiti večne slave in spomenika „aere perennius“, obrniti se hoče na drug, morda bolj vspešen in praktičen pot. Staviti bode začel on v državno loterijo na Trst, Gradec in Dunaj, in sicer na vse mogoče kombinacije. Za svoj dosedanji prisluženi honorar ponesrečene „Sviftijade“ pa si kupi stavo na veliko državno loterijo takozvano „promesso“, ki obeta vsakemu velik del državnih dolgov.

„SLOVENEK“

edini katol.-konservativni slovenski dnevnik s prilogo „Domoljub“ vred

velja za Ljubljano pri opravništvu ali v „Katol. Bukvarni“ prejemán:

Za celo leto predplačan	12 gl.
„ pol leta	6 „
„ četrt leta	3 „
„ jeden mesec	1 „

Za pošiljanje na dom se računi 10 kr. več na mesec.

Po pošti prejemán za vse avstrijske dežele pa velja:

Za celo leto predplačan	15 gl. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

„DOMOLJUB“

sam brez „Slovenca“ stoji do koca l. 1889. s poštino vred, ali v Ljubljani na dom pošiljan le osemdeset novčičev.

Naročnino na to prilogo prejema „Slovenčevo“ opravništvo in pa „Katol. Bukvarna“.

Vredništvo in opravništvo.

Državni zbor.

Z Dunaja, 20. decembra.

Odredba zoper anarhiste.

Sedem ur je trajala zadnja seja poslaniške zbornice, to je od desetih jutraj do petih popoldne, pa je rešila eno samo točko dnevnega reda, namreč ministersko odredbo zoper anarhiste. Levičarji so se že v odseku protivili tej odredbi in dr. Kopp je v imenu svojih tovarišev nasvetoval, da se dotična odredba takoj prekliče. Večina pa je predlagala, naj zbornica to odredbo vzame na znanje. Dr. Kopp je v obširnem govoru zagovarjal nasvet manjšine, to je moral pa vendar le sam priznati, da so se ljudje v nekaterih krajih zbal pretenja anarhistov. Ali pristavil je, da taki kraji niso vredni porotnih sodnij. Pri takih in enakih razpravah imajo navadno

dunajski poslanci veliko besedo, in tako je bilo tudi včeraj; za Koppom je čikal Vrabec, ali kakor se on piše Wrabetz, za tem se je znašal Pernertstorfer in za njim je ropotal Kronawetter. Novega ni nobeden nič povedal, ker je bil že dr. Kopp pobral vse, kar se more v zagovarjanje slabe reči sploh porabiti. Dunajski poslanci ne poznajo razmer po deželi in mislijo, da so porotne sodnije našim ljudem Bog vé kako priljubljene. Oni ne vedó, da so jim velika butara, katere bi se radi znebili, in da jim ministerstvo dela le veliko ljubav, ako te sodnije po omenjeni odredbi za anarhistična hudodelstva odpravlja. Tudi minister Schönborn je bil poprijel za besedo in je prav dobro in srečno zagovarjal ministerski ukaz proti napadom levičarjev. Povdarjal je, da si porotniki dostikrat iz strahu pred anarhisti ne upajo jih obsojati, in če je dr. Kopp sam rekel, da taki ljudje porotnih sodnij niso vredni, zakaj se pa tolikanj repenčijo, ako je vlada za nje ustavila te sodnije. Prav dobra je bila tudi primera med učenim in izkušenim sodnikom, pa med pristim in trdosrčnim obrtnikom. Ako dostikrat najbolj izurjeni sodniki po najresnejšem preudarku ne morejo pravega zadeti, ali le komaj in komaj, kako bi mogel to storiti ne izkušen in postavam nevesšč človek? Dalje je minister poudarjal, da ima vlada veliko gradiva v rokah, ki priča, da je bila ta odredba potrebna, ki se pa ne more očitno pred svetom obravnavati. Komur je bilo kaj mar, zvedel je o teh zanimivih rečeh v odseku, in človeku lasje po koncu vstajajo, ako sliši, kaj ti zdvijani ljudje počenjajo. Razven omenjenih govornikov bila je vpisana še cela vrsta levičarjev; ker je bil pa sprejet sklep razprave, morali so voliti glavnega govornika. To pa ni bilo kaj lahko; vsak bi bil rad govoril, zato so se glasovi tako silno cepili, da nihče ni imel večine glasov; naposled je bila po predsednikovi odredbi ožja volitev, pri kateri je bil izbran doktor Weeber, ki pa tudi pri vsej svoji zgovernosti ni vedel kaj novega povedati. Ko je končal, oglasil se je dr. Lueger in je grajal volitev generalnega govornika, češ, da v takih slučajih ni ožje volitve, ampak da odločuje žreb. Toda predsednik je rekel,

In ko zadene ubogi Sviftijanec veliko terno, postane tudi imeniten kar čez noč, kakor drugi. Zavidale ga ne bodo samo vse slovenske loterijske sestrice in vsi slovenski listkarji, temveč občudovali ga bodo prvi naši pesniki v nebeških svojih odah. Odmevalo bode tedaj po naših listih, po naših gorah in dolinah, morda celó gosp. Gregorčiča carmen II. ad Maecenatem secundum Sloveniae, namreč: „Non omnis moriar, aeris pars tuae — Vitabis Libitinam“, saj Sviftijanec je trdno sklenil posnemati sedanjega prvega mecena. Gosp. Gorup namreč sezida slovenskim hčeram narodno višjo učilnico, Sviftijanec jim pa namerava postaviti, ko se nam narodno odgojé naše gospice, „Narodni dom“, saj prej ga ne potrebujemo in ga brez velike terne tudi osnovali ne bomo.

In ako me prevara tudi loterijska nada, kakor me je posadila na prag pelinova čast, potem gosp. vrednik, se me stoprv ne iznebite in ne odkrižate brez truda.

Poprijeti se hočem potem zopet pisateljskega posla, a ne samo ob nedeljah, kakor doslej in tudi ne na najbolj nevhvaležnem prostoru, „pod črto“ namreč, kamer je zašel v novejšem času celó gosp.

državni pravdnik v družčino gosp. „s“, temveč šopiril se bodem visoko gori nad črto. Ne mislite, da se bodem poprijel, kakor nekdan v nepraktični dóbi, političnih člankov. Poslednji niso niti posebno zaslužni, niti težavni, akoravno si jih prisvojujejo glavni naši vredniki za svojo čast, saj so navadno belj ali manj v sorodstvu z navadnimi redakcijskimi škarjami. Ako pridejo oni na svetlo, pomagajo jim mnogo potov vrednikove škarje pri porodu, ako pa ne zagledajo belega dne, odstrižejo jim brez dvoma škarije državnega pravdnika življenja nit.

Sviftijančev nekdanji tovariš „pod črto“ gosp. „S—n“ pokazal je namreč, kako naj se piše Slovincem koristno in praktično. Trudi se on že nekaj tednov v praktičnih svojih člankih, da bi dokazal svojim bralcem, kako krivične in pregrešne so denarne obresti v socialnem oziru in kako „fletno“ bi bilo na svetu brez nesrečne „lihve“. Brez dvoma je blag in rahločuten obsojatelj „lihve“. Ko bi bil on povrh tudi „Krezus“, vedeli bi Slovenci, kje naj iščejo poceni na posodo, sicer pa se bojmo, da ostane njegova socialna reforma v istini „brez obresti“ Slovincem, katerim so rodoljubje in pa denarne obresti precéj daleč ločene.

da je prav razsodil, in da se opravični red ne dá drugače tolmačiti.

Ko je prišlo do glasovanja, predlaga Kronawetter za Koppov predlog glasovanje po imenih. To obvelja in po dovršenem glasovanju naznani predsednik, da je bil predlog manjšine zavržen s 142 glasovi proti 122. Z desnico so glasovali tudi Coronijeveci pa nekateri nemški veliki posestniki, z levico Mladočehi pa duhovnik Eichhorn. Z veliko večino obveljal je potem predlog desnice, ker so jo nekateri levničarji po ustnem glasovanju nemudoma popihali iz dvorane. Predsednik dr. Smolka potem sklense sejo, ker je šla ura že na pet, ter pové, da se bode med počitnicami vpeljala električna razsvetljava, in da bodo dotična dela do 20. januarja dovršena. Prihodnjo sejo obljubi pismeno napovedati, želi poslancem veselo novo leto in se z njimi pogodi, da noben drug drugemu ne bode pošiljal voščilnih kart. Ob enem napové še tri odseke, namreč obrtnijski, budgetni in davkarski odsek. Obrtni odsek se je takoj po seji sošel in je dovršil zakon o rudarskih blagajnicah, ki pride precej po novem letu v razpravo. Druga dva odseka sta zborovala zvečer.

Slovenski učni jezik v srednjih šolah.

Zadnja šega budgetnega odseka bila je zaradi tega znamenita, ker je minister Gautsch odgovarjal na zadnjič omenjena vprašanja slovenskega poslanca dr. Tonklia. Rekel je, da je učni jezik na dotičnih gimnazijah nemški in da se je treba na vsak način tega pravila držati, da se vsi učenci sebi na korist do pete šole tako temeljito naučé nemškega jezika, da morejo na višji gimnaziji s koristjo slediti zgolj nemškemu pouku. Torej gré tukaj le za to, da se eremu delu učencev ponudi prilika primerno se izobraževati v svojem materinem jeziku, ob enem se pa tudi nemščini popolnoma privadi. Vsled pogostih resolucij se je učna uprava obrnila do deželnih šolskih svetov z vprašanjem, ali in v koliki meri se more ustrezati razodetim željam? Na podlagi teh odgovorov se bodo na gimnaziji v Mariboru s pričetkom prihodnjega šolskega leta vpeljale paralelke, v katerih se bodo nekateri predmetje poučevali v slovenskem, nekateri pa v nemškem jeziku, vendar pa tako, da se bode pri slovenskem pouku ozir jemal tudi na nemško terminologijo, pri nemškem pa bode slovenski jezik služil v natančnejše pojasnjevanje.

Gledé gimnazije v Ljubljani je priznaval minister, da je število učencev nenavadno veliko; zato pa so se pričele razprave zaradi naprave nove nižje gimnazije v Ljubljani. Kdaj se ima nova gimnazija napraviti in kako vrediti, tega gospod minister ni povedal, in lahko še veliko Ljubljanice poteče v Savo, predno pridemo do nove gimnazije v Ljubljani. Budgetni odsek je torej po našem mnenju prav imel, da je v ravno v isti seji sprejel od poslanca Kluna nasvetovano resolucijo, v kateri se vladi naroča, naj še dalje obstaja gimnazija v Kranji.

Tudi zaradi Gorice je gospod minister obetal, da hoče vpeljati slovenske, oziroma italijanske paralelke, kakor hitro bodo to dopuščale okolščine. Zastran slovenskega pouka v Mariboru je dr. Heilsberg nekoliko ugovarjal, pa ne posebno resno in strastno, kakor je sicer njegova navada, ampak pri-

Swiftijanec je „iztuhtal“ v svojih prostih urah, kar vživa namreč svoje pelinove počitnice, da idealne slovenske teorije v naših ekonomičnih zadevah niti vrabca ne prepodé raz streho.

Zaradi tega poskusil bode on svojo srečo bolj v praktičnih stvaréh. Vabil bode v svojih člankih „nad črto“ na marljivo kupovanje deležev „Narodnega doma“, ki plačuje poštene tri odstotke svojim posojevalcem. S tem se morda posreči popraviti škodo, katero je provzročil „idejalen teoretik“ narodnim podjetjem, saj se brez „lihve“ zida le naša Slovenija, ker ne potrebuje niti peska, niti kamnja, temveč v veselih urah le nekaj „sive teorije“.

In ako ne pride terna in ž njo neumrljivost in ako so tudi takovi socialno-ekonomični članki brez materialnega vspeha, postane Swiftijanec naposled celó pesnik. Vsakemu, kdor kupi lihvarsko akcijo „Narodnega doma“, zapoje on slavno odo, ki daje poleg akcijskih obresti tudi nevenljivo slavo vsem lihvarskim narodnjakom, Swiftijaneu pa za zasluženo provizijo ime praktičnega pesnika.

Swiftijanec.

poročal je le ministru, naj še bolj natanko poizveduje in reč še bolj temeljito preiskuje, predno izdá dotično odredbo. Pa dr. Tonkli mu je na ušesa zašepetal, da bi bilo to odveč, ker je že reč dognana in je dotična odredba že izdana.

Gledé gimnazije v Pazinu je minister rekel, da je bila preselitev njena v Pulj sklenena že meseca aprila leta 1886. To se je zgodilo iz raznih razlogov, izmed katerih omenja le silno pičlega števila učencev in neugodnih krajevnih razmer. Upati pa je, da bode gimnazija v Pulji popolnoma ugajala. Bomo videli!

Dr. Smolka pri cesarju.

Pred svojim odhodom v Galicijo bil je danes predsednik dr. Smolka od cesarja sprejet v avdienci. Cesar so bili z vspehom letošnjega zborovanja jako zadovoljni, zlasti z rešitvijo vojaškega zakona. Vprašali so pa predsednika, zakaj včeraj ni bila rešena še druga točka dnevnega reda, namreč pristojbinske polajšave, ker bi bilo tudi to jako dobro? Dr. Smolka je odgovarjal, da ni mogel več poslancev zadržavati, zlasti poljskih ne, ki hočejo danes zvečer odriniti domu k pogrebu Groholskega. To je dalo cesarju priliko, da so izrazili svoje milovanje, ker je smrt pobrala tako izvrstne može in politike, kakor so bili Clam-Martinic, Groholski in Leon Thun. Z drugimi Poljaki se tudi dr. Smolka danes odpelje na Poljsko. Okoli 23. januarja se zopet prične državni zbor.

O razkosavanji kmetij.

(Govor dr. Gregorea v drž. zboru.)

(Dalje.)

Pri nas v Avstriji, namreč v dednih kronovinah, je branilo zakonodajstvo obstanek velikega, srednjega in malega zemljišnega posestva, ter se je upiralo zoper njegovo drobljenje in zaskosavanje vsaj do leta 1868. Le z vladnim dovoljenjem so smeli preoddaljene parcele prodati ali prevelike kmetije razdeliti. Toda ostati je moralo zmiraj toliko, da je mogla rodbina, broječa po pet ljudi, na posestvu živeti, namreč 12 oralov.

Po mojem mnenju gre baš temu zahvala, da še sploh v Avstriji imamo številen kmetijski stan, na kateri se moremo ozirati in ga še v poštev jemati, kedar hočemo socialna vprašanja reševati. Naš kmetijski stan je še zmiraj dobrodejen jez med preveč bogatimi in presilno ubogimi. Bil bi ta jez mnogo trdnjši, ko bi ga liberalno postavodajstvo leta 1868 ne bilo tako močno odškodovalo. Že večkrat se je tukaj povedalo, kako smo od tiste dōbe naprej doživeli pri nas poprej nezasišano trganje in razprodavanje zemljišč, veleposestva pa se širijo na škodo kmetovalstva. Kot vzgled se je navajalo s Koroškega postopanje grofa Thurna. Ta grof Thurn mora liberalnim dunajskim listom biti zelo všečna oseba, ker so vsi zamolčali, kar je o njem poslanec gospod dr. Steinwender omenil. Le „Vaterland“ je objavil, kako da je grof Thurn okolu 6000 oralov kmetom pobral zemljišča ter jih kupil in svojemu itak ogromnemu posestvu pri-taknil.

Pristavljam še, kar sem v javnih listih čital, da je grof Thurn nedavno pol župnije črneške na Koroškem pograbil ter nad 30 kmetijskih posestev ondu kupil. Nekaj podobnega se je godilo na spodnjem Štajerskem. Nekov kapitalist, čegar predstarši so najbrž nekaj čez Rdeče morje šli, pokupil je od kmetov 300 oralov njiv, travnikov, gozdov, ter jih je dobro plačal. Zakaj? Pravijo, da je to špekulacija ali da hoče „imeti svoj lov“. V petih ne prevelikih sodnijskih okrajih na slovenskem Štajerskem so v treh kratkih letih eksekutivno prodali 1153 kmetijskih posestev; toliko rodbin je moralo zgubiti svoj dom in propasti v nemaništvo.

Najhuje kaže se tam, kjer že več časa smejo zemljišča trgati, kjer velja rimsko pravo počenši od francoskega zasedanja od leta 1809 naprej. To so dežele: Kranjska, Goriška, Primorje z Istrijo in Dalmacijo. Kranjski deželni zbor je sklical enketo zastran agrarnega vprašanja. Ta poročá o skoro neverjetnih razkosavanjih kmetij v pritlična posestvica. Tako so na primer blizu Krškega 3 ali 4 srednje velike kmetije razdrobili na 64 parcel. Teh vsaka ima svojo bajtico, nič živine, nič gnoja, samo revščino. Po Notranjskem, Goriškem štejejo le malo večjih kmetijskih posestev, v Istriji in Dalmaciji, zlasti ob morji pa je nekdanji samostalni kmet sedaj reven „colono“. Tudi na Ogorskem prikazivajo

se slabi nasledki trganja in drobljenja zemljišč. V 10 letih izginilo je 748.457 kmetijskih posestev. Pokupili so jih večinoma — judje. Slobodno trganje kmetijskih zemljišč torej za kmetijski stan ni tako brezopasno, kakor nam je to zabičeval poročevalec manjšine agrarnega odseka. Po mojem mnenju je svobodno trganje ali razkosavanje zemljišč kmet-skemu stanu dedni, smrtni sovražnik.

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 22. decembra.

Notranje dežele.

Schönerer je zapustil dué 20. t. m. ob jeden četrtno do deveto uro zjutraj zapor, v katerem je sedel štiri mesece. Pred sodiščem se je zbralo nekoliko ljudi ter je redarstvo zaprlo nekega prevročekrvnega dijaka, sicer pa ni bilo nobenih izgrediv.

Kot naslednik Angjeličev na patriarškem stolu se imenuje budimski škof Stojković.

Vnanje države.

Papeževi nasprotniki trdijo, da ni rimskega vprašanja, a stavlja jo večinoma sami sebe na laž. Tako je pričel profesor Labranca dne 12. t. m. serijo predavanj o posvetni oblasti. V svojem uvodu je sicer rekel, da mu ni za politiko, marveč za zgodovino, a prve besede potem so že napadale papeža. Stvar sama na sebi ni nobenega pomena, a znamenita je zaradi tega, ker nam jako bistro razsvetljuje izrek, da ni rimskega vprašanja. — „Münchener Allg. Ztg.“ objavlja latinsko adreso, katero so poslali bavarski škofje papežu Leonu XIII. Iz nje posnamemo glavne podatke: „Odkar se je po širni zemlji raznesla tužna vest, da je dedščina sv. Petra oropana in da so sovražniki zasedli mesto, katoliški pastirji z verniki cele zemlje niso prenehali tegovati in obžalovati veliko rušenje javne pravice. Odkar pa so vidnega namestnika Kristusovega s sramotnim napadom sovražniki oropali postavne in najstarejše posesti, toliko časa je tudi on jetnik v svoji hiši; vrhu tega ga žalijo protivniki z neprestanim psovanjem in žaljenjem. Smatrali smo tedaj za svojo dolžnost enoglasnim sklepom priznati, da tudi nas teži ona bolešt, ki tlači tvoje četovsko srce, da tudi mi s teboj nazaj tirjamo pravice, prostost in posvetno oblast apostolskega stola.“

Bolgarsko sobranje je po razburjeni razpravi pritrdilo reviziji zemljiškega davka ter se je dotični načrt izročil finančni komisiji v presojo. Sobranje je potem v drugem čitanju sprejelo vladno predlogo, po kateri se bo kovalo osem milijonov srebrnjakov, po 1/2, po 1 in 2 franka. — Pravosodni minister Stojanov je odstopil.

„Daily Telegraph“ poročá iz Peterburga, da se bode ruska mornarica jako pomnožila vže tekom prihodnjega leta. Pričeli se bodo graditi trije veliki križarji. Oklopnica „Nikolaj prvi“ bo izgotovljena spomladi, istotako hitro napreduje gradjenje treh podmorskih torpedovk.

V belgijski zbornici sta se pri posvetovanju o vojnem kontingentu izjavila grof Oultremont in general Jacmart, da bodeta v kratkem zbornici izročila predlogo o osebnih vojaških službi.

Predvčerajšnjim je v francoskem senatu umaknil Say svoj predlog, da se razpošlje vsem občinam govor senatorja Challemla-Lacoursa. Potem je senat razpravljal proračun. — Zbornica se je posvetovala o novem orožnem zakonu, ki razdeljuje vojaško službo nastopno: Aktivna služba tri namesto pet let, rezerva sedem namesto pet let, domobranstvo šest namesto pet let, domobranska rezerva devet namesto šest let.

Ljubeznjivi so naši italijanski zavezniki, to se jim mora pustiti. Ni ga skoro dné brez protia-vstrijskih izjav, vselej pa očito priznavajo, da hočejo Avstrijo za nekoliko zemlje oropati. Kakor se poročá „N. Fr. Pr.“, prosili so rimski vseučilišniški dovoljenja, da smejo prirediti „Oberdankovo“ slavnost. Prepovedalo se jim je to, zato so pa položili pred Garibaldijevo soho na Kapitolu venec z napisom: „Mučeniku, katerega ne smemo imenovati.“ Radikalni listi vabijo narod, naj se vdeleži Oberdankove slavnosti, katero priredi deset društev. Oklice k tem veselicam je redarstvo prepovedalo, listov pa sevéda ne smejo zapleniti. Avstrijsko veleposlaništvo in konzulat bodo za vse slučaje stražili karabinjeri. V resnici, bolj ljubeznjiv sploh ne more biti zaveznik!

Izvirni dopisi.

Iz Prage, 11. decembra. (Dr. Riegra sedemdesetletnica.) [Konec.] Vladni svétnik prof. dr. Tomek omenja gledé govora g. vodje Tonnera šaljice iz l. 1848. Bilo je takrat na božji poti v Velvarih; v neki družbi se je zelo politikovalo in govorilo radikalno. Kar se oglasi k besedi tudi priletni župnik iz Chodžic, ki je doslej sedel tiho v kotičku. Ker niso vedeli, da je tudi govornik, kličejo

(Dalje v prilogi.)

mu vsi: „Napitnico, napitnico!“ In župnik prime za kupo, rekoč: „Nu, torej gospodje, da bi nas Bog ohranil pri zdravi pameti.“ (Výborne!) To prišlo mi je na misel, ko sem čul govor g. vodje Tonnera, ki prija našemu sedanjemu veselju. (Veselost.)

Dr. Rieger se v drugo oglasi, kaže na svojo starost ter obžaluje, da mu pač ne bode dano, dolgo in izdatno delati v prosep naroda. — „Gospôda, ne zabite,“ — dé Rieger — „da smo vsi podrejeni zakonom narode. Vsak izmed nas, bodisi velik ali majhen, ko pride čas, mora se ločiti z življenjem, in tudi mene čaka ta dôba. Ne zabite, gospodje, dasi me je Bog obdaril z nenavadnim zdravjem, silo in svežostjo duha, — hvaležen sem zato Bogu — vendar v tem veku se nikdo ne more zanašati na dolgo življenje in vsak izmed nas mora biti pripravljen na trenotek, kadar bode poklican iz tega življenja.

In ker, gospodje, drugače biti ne more, dasi sem pripravljén, udano in zvesto služiti narodu, vendar morate uvažati, da dôba sedemdeset let je velika dôba; vek, koji izmed sto ljudij le malokdo učaka, in čudo je, ako v tej starosti kako drevo požene nov cvet in še v istem letu dozori na njem sad. Ne pričakujte torej od mene še kakih velikih činov. Trudil se bodem pošteno z neumorno silo, ali ne nadejam se, da bi moglo biti mnogo.

Malo prej govoril je med nami zastopnik omladine naše, zastopnik našega dijaštva. Gospodje, jaz sem še iz te dôbe, ko pred seboj nismo imeli nobenih vzorov, vzgledov. (Tako je!) Rasli smo lik mladike, nikdo nas ni gojil, ne cepil, in če smo donašali sadja, je to le blagoslov božji. A zdaj pa za nami pride mladina, pot ima uglajeno in plemenitejšje ovočje more obroditi, nego mi, divje mladike. Bili smo, gospodje, lik ono seme, koje je bilo najdeno v egiptskih gomilah; ležalo je ondi stoletja brez kalí, in ko je bilo zasejano v rodovitno zemljo, pogrnalo je zopet. Zdaj ima pa ta mladež naša na kom vzgled, more se blažiti; in da bi bila, gospôda, mladina naša boljša in rodovitnejša, nego smo bili mi, tej želji velja napitnica moja.“ (Burna, dolgo trajajoča „Slava!“)

Zadnje napitnico, in jako važno, pomenljivo, govoril je knez Frid. Schwarzenberg: „Dovolite, gospôda, da izpregovorim v imenu celega stanu kot pristaš plemenitaškega stanu. Kakor vrli sin domovine svoje stoji dr. Rieger kot voditelj naš na čelu, njega bomo posnemali, njemu sledili do smrti svoje, po vzgledu njegovem se bodedo ravnali do zadnjega našega dné! Čini njegovi bodo nam merilo, besede njegove vodilo. Čuli smo, gospodje, besede njegove, koje so bile izraz večine, da, vsega naroda češkega. In kakor vselej, tako smo se tudi v poslednjih dneh uverili, da mu je narod češki udan v ljubezni. Po tem se bomo vedno ravnali. To pravim v imenu prihodnjega pokolenstva, ker imam v to pravico, ker branim in zastopam prava in čast naroda.

Torej vas še jedenkrat pozivljem, da bi z menoj napili možu, kojemu nikoli dosti hvaležni biti ne moremo, in zato prosim, da bi z menoj trčili Riegru na čast, da bi ga Bog vsemogočni ohranil še dolga leta narodu našemu v korist, domovini pa v slavo!“ (Slava! Výborně! Splošno, burno ploskanje.)

S to napitnico, ki je bila zadnja, završil se je banket, ki je trajal skoro pet ur. Omenim naj še, da je bilo to sploh čudno, da izmed mnogobrojno tu zastopanega duhovništva nihče ni napil Riegru.

Ko je dr. Rieger odhajal, ponavljala se je zopet navdušena ovacija, istotako, ko je ostavil dvorano deželni maršal knez Jurij Lobkovic, knez Karol Schwarzenberg in sin njegov Friderik Schwarzenberg. Stoprav po 10. uri ostavljali so i drugi vdeležniki Žofinjski otok.

Konečno bodi še omenjeno, da so baš v ta dan prinesli dr. Grégrovi „Narodny Listy“ porogljiv članek zoper Riegra; v tem članku pravi dr. Grégr, da on in njegova stranka (Mladočehi) ne priznavajo dr. R. vže od l. 1873 narodnim voditeljem. — Resnica je, da iz profesorja — in to je hotel postati dr. R. — ali advokata ni še nikoli kdo postal narodnim voditeljem, on se mora odpovedati svoji karjeri — in biti ves v službi naroda. Toda pustim naj ta žalostni prizor, kojega se radujejo samo naši neprijatelji. Splošnja želja je, da bi veličajni vtis te slavnosti ne ostal brez učinka na češko javnost.

Ljubezen in vzajemnost naj utrjujeta svojo trdo vez med narodom, kljub domačim in tujim neprijateljem.

To bi bila in bode gotovo najkrasnejša posledica, ki pohaja iz radostnih daj dr. Riegrove sedemdesetletnice!

Iz Cerknice, 16. dec. (Slavnost 2. decembra.) Velevažni dan 2. dec. praznoval se je tudi v našem prijaznem trgu prav slovesno. Slavnost pričela se je s sv. mašo, katero je daroval č. g. kapelan F. Krek. Pri tej je bila navzoča vsa inteligenca cerkniška, požarna bramba, šolska mladina i brezštevila družega ljudstva. Prav izvrstno navajal je g. kapelan pri pridigi verno poslušajočemu ljudstvu zasluge, dobrote i ljubezen prevzvišenega vladarja do svojih državljanov. Jasen dokaz, kako globoko so segle besede priljubljenega govornika je bila cesarska pesem, katera se je naidušeno razlegala po farni cerkvi.

V večer spomin slavnostnega dné zasadila je požarna bramba pod vodstvom vrliga načelnika Ivana Korčeta v obližji cerkve pet lip. Dve zasadili ste se na prijaznem prostoru, glavnem vhodu v cerkev. Desni se je dalo ime cesar Fran Josip I., levi pa cesarica Elizabeta. Ostale tri lipe zasadile se bodo na prostoru, kjer je bilo pred nekaj časa blagoslovljeno orodje cerkniške požarne brambe.

Pač nam je omeniti govora g. načelnika požarne brambe, s katerim je pri tej priložnosti v nemal še jedenkrat srca svojih zvestih brambovcev i srca zbranega ljudstva:

Dragi tovariši in rojaki!

V kratkem omenjati mi je pomen današnjega slavnostnega dné in pomen zasaditve teh lip. Pri tem moram pač seči nekoliko v nedavno prošla leta.

Leto 1883 bilo je za nas Slovence res radostno leto. Praznovala se je 600letnica zjedinjenja Kranjske s habsburško krono. V to svrhu obiskal je naš presvetli cesar nas Slovence ter se mudil 3 dni v glavnem mestu Kranjske — v beli Ljubljani. S svojim pohodom pa ni počastil le samo glavnega mesta, ampak tudi več drugih prijaznih krajev tako, da je imel vsak Slovenec čast videti milostnega vladarja. Pokazal je povsodi, kjer je hodil, iskreno ljubezen do svojih državljanov, katero so mu zvesti podložniki v istej meri vračevali.

Nekaj mesecev pozneje opozarjal je presvetli cesar v državnem zboru še jedenkrat na zvestobo, udanost i srčno ljubezen Slovencev do habsburške krone. S tem pa nikakor ni ustregel našim nasprotnikom. To se je pokazalo štiri leta pozneje zopet v državnem zboru. Nasprotniki obdolžili so nas rusofilnosti. To je milostnega vladarja hudo užalilo. Pač se ni nadejal, da se je narod, kojega zvestobe se je pred kratkim preveril, tako hitro predrugačil.

Mi pa, dragi rojaki, pokažimo z drugimi Slovenci vred, da tli v nas ista ljubezen do prevzvišenega vladarja dandanes tako, kakor je tlela vseh štirideset let, odkar naš milostni cesar vlada! Kako bi nam pač izginola ljubezen iz naših src do Njega, kateri nas je obvaroval z božjo pomočjo pred tolikimi nevarnostmi, tolikimi pogubonosnimi napadi? Ljubezen do vladarja, kateri sleherni dan skazuje toliko dobrot v vsakem obziru, je pač neminljiva! V znamenje neminljivosti naše ljubezni do prevzvišenega vladarja zasadili smo te dve lipi. Bodeta naj v znamenje in večni spomin iskrene naše ljubezni do cesarske hiše. Naši potomci naj se spominjajo pri nji inem pogledu ljubezni naše do prevzvišenega vladarja in ljubezni prevzvišenega vladarja Frana Josipa I. do nas. Bog naj ga ohrani, Bog naj ga obvaruje na veke!

Vsa navzočna množica zapoje nato lepoglasno cesarsko pesem. Tej sledili so navdušeni „živijo“-klici.

Pod poveljništvom g. govornika Ivana Korčeta spremi brdka požarna bramba šolsko mladino do šolskega poslopja. Tukaj razdelile so se med mladino knjižice „Cesar Franc Jožef I.“ — Veselo so hiteli po slavnosti otroci z lepo knjižico v roki vsak na svoj dom.

Dnevne novice.

(Cesaričinja Štefanija) bode se dne 29. t. m. pripeljala za tri tedne v Opatijo.

(V budgetnem odseku) državnega zbora je izjavil naučni minister Gautsch: O zboljšani plač suplentov moram povdarjati, da je naučna uprava vsa deželna šolska oblastva vprašala o sedaj veljavnih naredbah in pričakuje odgovorov. Pri obnov-

ljenji te naredbe bode naučna uprava kolikor mogoče odpravila nedostatke ter ustregla željam. Posebno gledé službenih doklad bode naučna uprava najmileje tolmačila postavo. Gledé pouka učiteljskih kandidatov na vseučiliščih bode treba nekoliko zboljšati. Že prihodnje leto utegne Ljubljana dobiti novo spodnjo gimnazijo. Obširnejše poročilo je na prvem mestu.

(Irredenta.) Naš dopisnik iz Trsta je minoli teden obširno opisal tržaške „nerešence“. One dogodke potrjujejo tudi drugi avstrijski listi. Kakor se nam danes poroča iz Trsta, počila je minoli četrtek ob 9. uri petarda v ulici „Pauliana“ poleg hiše „Economio“ pri južne železnice postaji, menda v spomin obletnice Oberdankove smrti. Iz Rima pa se poroča, da so se ravno isti večer vršile velike demonstracije iz istega vzroka. Po raznih prostorih se je zbralo več tisoč razgrajalcev, ki so se z irredentovskimi zastavami drvili po ulicah glasno pozdravljaje Oberdanka. „Edinost“ piše o tržaški „irredenti“: „Imeli smo žalibog že preveč priložnosti, da izpregovorimo kakeršnokoli, skoro vsak dan se ponavljajočo novost o naših „nerešencih“. Drznost tržaške „irredente“ pa presega vse meje. — Akoprav nazivajo nekatera tržaška italijanska glasila vse pojave surovosti in sovraštva do vsega, kar je avstrijsko, z besedo „otročarije“, prepričani smo, da so te „otročarije“ dobro vtemeljene v nazorih tržaških kolovodij. „Otročarije“ so bili plakati, kateri so se videli po tržaškem mestu o priliki bivanja Nj. veličanstva cesarja v Trstu, — kakor smo to žalostno znamenje tržaških Italijanov udanosti (Città fedelissima) v kratkem omenili v št. 97. našega lista, — „otročarije“ so tudi druge izjave surovosti, kakor n. pr. mazanje slovenskih napisov nad prodajalnicami; „otročarije“ so tudi napadi na poznate rodoljube itd. Da se pa te „otročarije“ že enkrat vstavijo, preskrbeli so naši domačini sami, kajti stražili so neko tablo v ulici Ghega, o katerej smo nedavno govorili — ter res zasačili ptička, kateri jo je prišel ne le mazati, temveč ukrasti! Čudno je, da se ta irredentovska, protislovenska ptica imenuje Weide in je baje rojen Ljubljčan. Za sedaj so ga spravili pod ključ in izvestno ne bode v bodoče prihajal v „fijakerju“, da maže in krade slovenske napise. — „Otročarija“ je baje tudi, da je isti večer Rojančan I. B. dregnil brez vzroka vrliga rodoljuba gospoda I. D. z nožem pod rebra. — „Otročarija“ je baje tudi to, da so dotičnega vročekrvneža spravili v varno zavetje. — Nadejamo se, da preiskava spravi na dan resno stran teh najnovejših „otročarij“ in s tem odkrije vsaj jeden člen dolge verige tržaške irredente.

(Podružnica c. kr. kmetijske družbe v Kostanjevici.) Ker je ob današnjih hudih časih zlasti kmetovalcu neobhodno potrebno skupno delovanje, ukrenili so nekateri rodoljubi osnovati za kostanjeviški okraj svojo posebno kmetijsko podružnico. Osnovni shod te podružnice bode v četrtek 27. t. m. dopoldne ob 10. uri v Kostanjevici. Osnovni odbor vabi k temu shodu vse zavedne kmetovalce kostanjeviškega okraja. Glavni odbor kmetijske družbe pa pošlje k temu shodu svojega tajnika g. Pirca.

(Katoliško podporno društvo v Celji) priredí jutri v nedeljo v poslopji šolskih sester božičnico s petjem, deklamovanjem itd., pri kateri bodo ubogi otroci obeh okoličanskih šol obdarovani z obleko, obutvijo itd. — Na praznik sv. Štefana dné 26. dec. pa bode društvo imelo v hôtelu „Elefant“ popoldne ob 3. uri svoj redni občni zbor, h kateremu vse p. n. ude in prijatelje najljubneje vabi

Ivan Krušič, prvomestnik.

(Za radovljiško občino) je darovala, kakor smo že sporočili, gospa Jos. Hotschevar v Krškem 28.000 gld. Kakor se poroča, je tudi njena sestra, gospa Marija Dralka, soproga gosp. vladnega svetnika Dralke, prepustila svojo hišo v Radovljici kot lastno občini za stanovanje šolskega vodje in dveh učiteljev. Vrh tega je gospa Hotschevar zopet darovala 2000 gld. za vzdržavanje od sestre darovane hiše.

(C. kr. finančno ravnateljstvo za Kranjsko) naznanja, da s 1. januarjem 1889 pridejo v prodajo nove uradne menjice z vtisenimi kolekovimi znamkami. Dosedanje menjice smejo se uporabljati le še do všteteja 30. junija 1889.

(Šolske knjige za srednje šole.) Z Dunaja se poroča, da je naučni minister naznanil dunajskim

knjigotrižcem, da nemških knjig za realke in gimnazije ne bode več izdajalo c. kr. založništvo šolskih knjig, pač pa knjige za obrtniške šole, nemške realke in gimnazije.

(Samomor.) V Gradiju je predvčeraj ob 1. uri popoldne, ko je odšel brzovlak proti Trstu, stopil na železnični tir kovač Franc Jerina z Vrhnike. Strojvodja ga je zapazil, a je bilo prepozno; vlak je zdrobil samomorileca. Jerina je bil star 43 let in zapustil troje nedoraslih otrok.

(Razpisana) je četrta učiteljska služba na deški četverorazrednici v Škofji Loki z letno plačo 400 goldinarjev. Prošnje do 16. januarja 1889.

(Lesna obrt.) Kdor je obiskal obrtno razstavo v „Rudolfinu“, zapazil je gotovo jako lične lesne izdelke prve domače industrije v Kočevju. Častite čitatelje opozorujemo na dotični današnji inserat.

Raznoterosti.

— Farizejci najnovejše dōbe. Nadškof napoljski, kardinal San Felice, je izročil kardinalu Lavigerieju kot donesek za oprostitev afriških sužnjev svoj zlati naprsni križec, kateri mu je poklonilo napoljsko mesto iz hvaležnosti za njegovo požrtvovalno delovanje pri zadnji koleri. Kardinal Lavigerie je dal križec vredništvu lista „Corriere di Napoli“, ki pozivlje, naj se križec s prostovoljnimi darovi z nova reši in vrne nadškofu. V ta namen se je že nabralo 50.000 lir. „Naprednjaško časopisje“ pa pravi, da z ozirom na veliko revščino v Napoli nikakor ni opravičeno to nabiranje denarja. Čudno, sedaj trpi ubogi narod grozno revščino, in vendar ravno to časopisje tolikokrat povzdiguje srečo združene Italije v deveta nebesa — seveda, kakor ravno kaže.

— Velikanska ustanova. Znani filadelfijski bogataš J. W. Williamson je določil velikanski iznesek 12 milijonov šterlingov, to je blizu 120 milijonov našega denarja z namenom, da se v Filadelfiji ali v bližini tega mesta zgradi industrijska šola, v kateri se bodo v raznih rokodelstvih poučevali dečki brez razločka vere in plemena.

— Po besedah! Gost (dijaku, ki mu je stopil na nogo: „Pričakoval sem od Vas več dostojnosti.“ — Dijak: „Prekličite takoj to razžaljenje, in sicer izrazom obžalovanja!“ — Gost: „Tudi dobro. Tedaj prav žal mi je, da sem od Vas pričakoval več dostojnosti.“

— Kemal-bej, guvernêr otoka Chiosa, umrl. Iz Carjigrada se poroča, da je na otoku Chiosu umrl Kemal-bej, znani turški zgodovinar in dramatični pesnik. Napisal je veliko tragedij in izdal obširno zgodovino Turčije. Veliko popularnost si je pridobil s svojo zgodovinsko dramo „Domovina ali Silistria“, ki se je pred dvanajstimi leti predstavljala v Carjigradu. Občinstvo je bilo tako navdušeno, da je pesnika na ulici pozdravljalo „živel Kemal-bej!“ Turške oblasti pa so vsled tega prepovedale to dramo predstavljati. Kemal je bil takoj prognan kot guvernêr na otok Chios, od koder se ni smel več vrniti v Carjigrad.

— Baron Aleksander Jomini, eden najodličnejših ruskih državnikov, desna roka Gorčakova, je umrl minoli terek. Neki nemški list piše tem povodom: Z Jominijem je takorekoč v drugič umrl knez Gorčakov. Jomini je bil učitelj umrlemu carjeviču Nikolaju Aleksandroviču in sedanjemu carju. Na bruseljskem kongresu 1884. leta je bil Jomini predsednik ter je tudi tukaj pokazal, da je opravičeno njegovo ime kot izvrstnega diplomata. Njegove politiške ideje so prodrle mej celi narod ter ga bodo še dolgo preživele.

Telegrami.

Dunaj, 21. dec. Blagoslovljenja trupla grofa Leona Thuna so se vdeležili cesar, nadvojvodi Albreht in Rainer in vsi ministri.

Sofija, 21. dec. Vsi ministri, izvzemši Stambulova in Živkova, so odstopili.

London, 22. dec. V spodnji zbornici se je prečitala brzojavka „Eastern“-družbe, da je po najnovejših poročilih prišel Stanley z Eminom do Aruphimi. Poročilo je zanesljivo, podrobnosti dojdejo. Glasna pohvala.

Zanzibar, 21. dec. Stanley je prišel 17. avgusta v Bonalya. Zapustil je v maji Emina pašo popolnoma zdravega in bogato preskrbljenega, da bi preskrbel živež; 27. avgusta hotel se je vrniti k Eminu. Vsi beli člani ekspedicije so zdravi.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		barometra v mm	toplomera po Celziju			
21	7. u. jut.	732.8	0.0	brezv.	megla	1.10
	2. u. pop.	732.1	3.8	sl. jzap.	oblačno	dež
	9. u. zveč.	731.9	4.0			

Srednja temperatura 2.6° C., za 4.7° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafovo poročilo.)

22. decembra.

Papirna renta 5% po 100 gl (z 16% davka)	81	gl.	85	kr.
Šteberska 5% " 100 " 16%	92	"	26	"
4% avstr. zlata renta, davka prosta	105	"	95	"
Papirna renta, davka prosta	97	"	55	"
Akcije avstr.-ogerske banke	874	"	—	"
Kreditne akcije	308	"	90	"
London	121	"	30	"
Srebro	—	"	—	"
Francoški napoleond.	9	"	58	"
Cesarski cekini	5	"	74	"
Nemške marke	59	"	50	"

Družba sv. Cirila in Metoda.

Doneske so poslale podružnice:

Tolstivrh na Koroškem	64	gl.	70	kr.
Celje	106	"	36	"
Zatičina	34	"	90	"
Šent Jurij na Štajerskem	12	"	20	"
Maribor	10	"	—	"
Vipava	20	"	—	"
Kobarid	10	"	—	"
Savnicia	42	"	—	"
Šent-jakobsko-trnovska v Ljubljani	100	"	—	"
Novo Mesto	40	"	—	"
Vrhnika	74	"	20	"
Rečica	33	"	—	"
Senožeče	54	"	—	"

Darovali so:

Pri Einspielerjevi slavnosti v Celovci dne 14. novembra 1888	66	"	94	"
A. Urbančič na Grahovem	1	"	25	"
Mohorjani v Tinjah na Koroškem	5	"	20	"

Slavne podružnice, katere še niso poslale doneskov za 1888. l., uljudno prosim, da to storé še pred koncem tega leta.

V Ljubljani, dne 20. decembra 1888.

Dr. Jos. Vošnjak,
blagajnik.

Leopold Tratnik
izdelovatelj
cerkvene posode itd.
Ljubljana
sv. Petra cesta
št. 27.

Priporoča svoje izdelke prečastiti duhovščini in p. n. cerkvenim predstojnikom po najnižji ceni v najnovejših in lepih oblikah. (9)

Na željo pošilja načrte in ilustrovane cenike. Staro orodje in posode jemlje v popravo.

Udano opozarjamo na našo

v Ljubljani, v Šelenburgovih ulicah št. 4,
razstavljeno

galanterijsko in košarsko
blago ter palice,

pripravno za

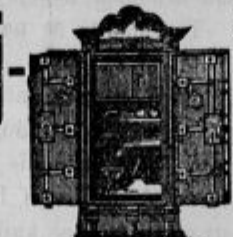
božična in novoletna darila.

Za prvo domačo industrijo v Kočevju:
Fran Stampfel.

(3-1)

Orkalice v veliki izbiri,
ognja in tatvine varne

blagajnice in tudi
kasete

iz slovite tovarne (7-1)

C. Polzer & Comp.,

kuhinjsko opravo, in ravnotežne
tehtnice, peze, kakor sploh

➔ **železnino** ➔
ponuja najceneje

FRANC TERČEK,
Ljubljana, Vavazorjev trg št. 5.

Lesna volna

najboljša in najcenejša
nakladna snov.

Porabiti se more tudi za obla-
zinovanje, napolnjevanje
modrocev in slannic.

Priporoča jo kilo od 4 do 10 kr.

(6-1) **Franc Terček,**

Ljubljana, Valvazorjev trg št. 5.

Pošilja naročeno blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Visokočastiti duhovščini

priporočam se vljudno podpisani v napravo cerkvenih
posod in orodja iz čistega srebra, kiškega
srebra in iz medenine najnovejše oblike, kot

**monstrane, kelihov,
svetilnic, svečnikov**

itd. itd. po najnižji ceni. Zadovoljim gotovo vsakega
naročnika, bodisi da se delo prepusti mojemu ukusu,
bodisi da se mi je predložil načrt.

Stare reči popravim, ter jih v ognju po-
zlatim in posrebrim. Čč. gg. naročniki naj mi blago-
volé poslati iste nefrankovane (6)

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17.

Pošilja naročeno blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Za domačo rabo!

Tkano sukno najfinejše in najmočnejše vrste, platno od
bele preje in polbeljeno platno za črevljarje in sedlarje, modro
platno, fino sivo platno, močno dvojno platno za požarne brambe,
belo platno za posteljno perilo, damast in dvojtkanino (evilih),
platnen in volnat kanafas, beljeno polplatno, gorsko platno,
močno platno za vreče, kakor tudi izgotovljene vreče, platnene
robce od oksforta in širtinga, dvojtkaninske in damastne oprtače,
servijete in namizne garniture od damasta priporoča po naj-
nižjih cenah (6)

društvo tkalcev v Vali pri
Dobruški na Češkem.

Cenilniki in obrazei na zahtevanje
zastonj in franko.

Naše platno je po katoliško-obrednih predpisih
popolnoma pripravno za **cerkveno**
in **altarno perilo.**

Gospodu **G. PICCOLI-JU,** lekarju „pri Angelu“
v Ljubljani.

Moj sin je trpel skozi
dve leti vsled gastralgije,
slabega prebavanja in že-
lodčnega krča, da ga je ta
bolezen vsega shujšala in
skoro uničila. Pri njem po-
kušal sem vsa sredstva, ki
nam jih naša veda zadaje in
tudi nisem pozabil najraz-
ličnejših rudninskih vod.
Toda zboljšek bil je le za
malo trenutkov. Slednjic si
domislil, poslužiti se Vaše
zelo pohvaljene esence za
želodec, in vspeh je bil tako
nagel in sijajen, da je moj
sin porabivši samo 6 ste-
klenic popolnoma ozdravil.

Pri takem vspehu morem Vašo esenco le najgorkeje
priporočati vsem trpečim vsled slabe prebave, zlate
žile itd., ter Vas tudi pooblastim, da to spričevalo moje
hvaležnosti kot v resnici zaslužno pohvalo tudi razglasite.

V Trstu 1887.

(10)

Dr. Leon Levi.

Ustanovljena leta 1847.

Tovarna za pohištvo

J. J. NAGLAS-A

Ljubljana,

Turjaški trg št. 7,

priporoča se za napravo vseh v to stroko spadajočih
predmetov, posebno pa

cerkvene, hišne in gostilni-
čarske oprave

po najnižjih cenah. (104)

➔ Cenilniki gratis in franko. ➔

Gozdne sadike.

Upravništvo meščanske korporacije v Kamniku naznanja, da bode oddalo v spomladi 1889 več tisuč dveletnih

gozdnih sadik
 iz drevesnice v Bistrici, in sicer:
 150.000 smrek, tisuč po . . . 2 gld. — kr.
 200.000 črnih borovcev, tisuč po . . . 1 " 50 "
 10.000 mecesnov, tisuč po . . . 3 " — "

loco drevesnice v Bistrici.
 Da imajo sadike iz gozdne drevesnice veliko prednost od drugih, razumi se itak brez posebnega povdarka. (3-1)

Janez Dogan,

mizarski mojster v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 15, (Medijatova hiša)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo raznovrstne

hišne oprave,

politovane in likane: altarne podstavke po 5 gld. 50 kr., divane, garniture, modroce na peresih po 10 gld., žimnate modroce po 20 gld., vozičke za otroke, okvire za svete in posvetne podobe po mogoče nizkeje ceni.

Tudi prevzema vsa mizarska in stavbena dela. Cenilnik s podobami zastonj in franko.

Št. 20.871.

Vabilo.

(3-1)

Že mnogo let oproščajo se blagotvoritelji čestitanja ob novem letu in ob godovih s tem, da si jemljejo oprostne listke na korist ubožnemu zakladu.

Na to hvalevredno navado usoja si mestni magistrat tudi letos slavno občinstvo opozarjati z dostavkom, da sta razpečanje oprostnih listkov tudi letos drage volje prevzela gospoda trgovec Karol Karlinger na Mestnem trgu št. 8 in Albert Schiffer na Kongresnem trgu št. 7.

Vrhu tega bodo v smislu obstoječega ukrepa občinskega sveta mestni služniki kakor vlni tudi letos raznašali oprostne listke po hišah.

Za vsak oprostni listek, bodisi za novo leto ali za god, je kakor do sedaj položiti petdeset krajcarjev in na vpisni poll poleg imena pristaviti število vzetih listkov.

Velikodušnosti niso stavljenе meje. Pismenim pošiljateljcem bodi pridejana razločna adresa. Imena blagotvoriteljev se bodo sproti razglašala po novinah.

Mestni magistrat ljubljanski

14. dan decembra 1888.

Župan: Grasselli.

Na najnovejši in najboljši način

umetne

zobe in zobovja

ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije, — odstranjuje zobne bolečine z usmrtenjem živca

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hradeckega (čevljarskega) mostu, I. nadstropje. (50-5)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Brata Eberl,
 izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.
 Pleskarska obrt za stavbe in meblje.
Ljubljana,
 za Frančiškansko cerkvijsko v g. J. Vilharja hiši št. 4.
 priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v nji stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rešno fino delo in najnižje cene.
 Posebno priporočilne za prekupece so oljnatе barve v ploščevinastih pušicah (Bleebüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfinije naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.
 Cenike na zahtevanje.
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 Gospodom šolskim predstojnikom in učiteljem priporoča
Andr. Druškovič-a
 trgovina z železnino in orodjem mestni trg 10.,
 vsa vrtnarska orodja, kakor tudi orodja za sadjerejo in obdelovanje sadnih dreves, in sicer: drevesno sterguljo, škarje za gosenice, ročno lopatico, drevesno žago, sadni trgač, drevesne škarje, cepilnik, cepilnik za mladiče, cepilni nož, vrtnarski nož in drevesno ščetko; orodja so vsa na lepo popleskani leseni plošči vrejena, po prav nizki ceni. (42)
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
DR. VALENTINA ZARNIKA
ZBRANI SPISI.
 I. ZVEZEK:
PRIPOVEDNI SPISI.
 UREDIL
IVAN ŽELEZNIKAR.
 Vsebinska: Životopis dr. Valentina Zarnika. — Ura bije, človeka pa ni! — Maščevanje usode. — Razni spisi: Iz državnega zbora. — Pisma slovenskega turista.
 Knjižica je jako elegantno, po najnovejšem uzorec in res krasno vezana. — Utisnena je na sprednji strani podoba dr. Zarnikova v zlatu in pridejan tudi njegov lastno-ročni podpis. — Cena knjižice je 1 gld., s pošto 5 kr. več. — Dobiti je v „NARODNI TISKARNI“ v Ljubljani. (10)
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

OTOMANE,
 !!gld. 38 a.v.!!

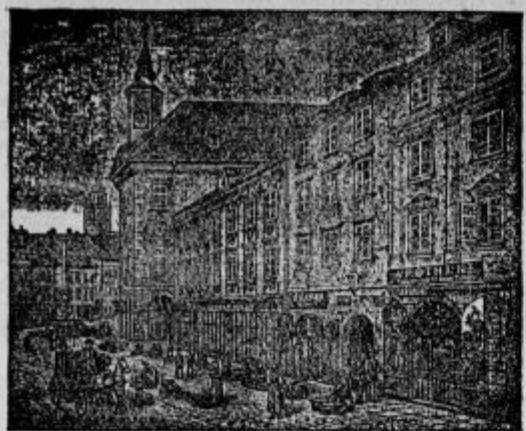
 (glej podobo), najbolj praktično, elegantno, moderno in priljubljeno tapecirano pohištveno orodje, preoblečene z modernim in močnim blagom in popolno pozamenterijo, to je s čopi in dolgimi franžami iz blaga, izdeluje po — 38 gold. a. v. — zajamčeno dobro in solidno narejene
Anton Obreza,
 tapecirar in dekoratér
 v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4.
 Uzorec blaga resnim kupcem franko na razpolago. Vsa v mojo stroko spadajoča dela v mestu in na deželi izvršujem najceneje. — Modroce na peresih (Federmatratzen) 10 gld. in višje. — Preč. duhovščini priporočam kot špeciialiteto: altarne preproge.
 Ceniki s podobami zastonj in franko na zahtevanje.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Varujte svoje konje mokrote in mraza!
 Glavna zaloga prve in največje tovarne
Konjskih plaht

 razpošilja svoje jako solidno in trajno izdelane težke, masivne plahte po nastopnih čudovito nizkih cenah:
Konjske plahte najboljše vrste,
 190 cm. dolge, 130 cm. široke, s sivo podlago in živimi bordurami, goste in gorke, komad samó
1 gld. 50 kr.
 iste, 2 m. dolge, 1½ m. široke, komad samó gl. 1.80.
Elegantne, žvepleno-rumene fijkarske plahte
 s štirikratnimi širokimi, črno-rudečimi ali modro-rudečimi bordurami, blizo 2 metra dolge in 1½ metra široke, komad samó
2 gld. 50 kr.
Krasne, zlato-rumene double-plahte za gospodo,
 ki se morejo porabiti tudi kot jako lične preproge, komad
3 gld. 50 kr.
 Na stotine priznatnih pisem.
 „Vaši uzorec so došli ter Vas prosimo sedaj, da nam pošljete 24 komadov po gld. 1.50, 12 komadov à gld. 2.50 in 17 komadov po gld. 3.50. Oskrbništvo vorderberškega rudnika.“
 Razpošilja se v vse kraje po pošti, železnici ali ladijah proti poštnemu povzetju ali poprej poslani gotovini. Naslov: (10)
Tovarniška zaloga konjskih plaht
A. GANS, Dunaj, III., Seidelgasse 4.
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 Podobar, pozlatar. **MATIJA OZBIČ** Umetni marmorlar.
V KAMNIKU
 priporoča se prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom v izdelovanje
podob iz lesa, marmor-cementa in peščenca.
 Altarje, lece, krstne kamne in obhajilne mize izdelujem podobno pravemu marmelju iz najfinejšega angleškega marmor-cementa.
 Prenovljenje lesenih podob, lesenih altarjev, lec itd. izvršim na željo marmorirano ali pa najbogateje polihromovano. — Vsa cerkvena dela, spadajoča v mojo stroko, kot: pozlatenje, prenovljenje itd. oskrbim po najnižji ceni in jamčim za trajnost meni izročeni naročil.
 Za častna naročila prosim najvdaneje
Matija Ozbič
 (10-3) v Kamniku.
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Tujci.
 19. decembra.
 Pri **Maltcu**: J. Schik, Bruchner, z Dunaja.
 Pri **Slonu**: Vladimir Walter, arhitekt, iz Celja. — Robert Fröhlich, trgovec, s so-progo, iz Lipsije. — Kelsen, z Dunaja.
 Pri **Južnem kolodvoru**: G. Kapaun iz Gradaca — Anton Delise, vinski kupčevalec, iz Primorja.
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 Ravnokar so izšli (7-6)
Stritarjevi zbrani spisi,
 vkup v šestih zvezkih s podobo pesnikovo v bakrotisku.
 Mehko vezano stane vseh šest zvezkov gld. 15.00
 v platno vezano " 18.60
 v pol platno vezano " 20.70
 v prekrasni vezbi z zlatim obrezkom " 22.50
 V Ljubljani v 17. dan decembra 1888.
Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg.
 Založna knjigotržnica.
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Lekarna Trnkóczy,

zraven rotovža v Ljubljani

na velikem Mestnem trgu,

priporoča tukaj popisana najboljša in sveža zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prejeli pisemnih zahval o naših izbornih skušenih domačih zdravilih. Lekarna Trnkóczyjevih firm so: Na Dunaji dve (in kemična tovarna), v Gradci (na Štajarskem) ena, pa ena v Ljubljani. P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da spodaj navedena zdravila s prvo pošto dobi, da naslov tako-le napravi: **Lekarna Trnkóczy** poleg rotovža v Ljubljani.

Marijacejske kapljice za želodec,

katerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vpeh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: manjkanje slasti pri jedi, slab želodec, urak, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, krč v želodcu, bitje srca, zabasanje, gliste, bolezní na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gl., 5 tucatov samo 8 gl.

Svarilo! Opozarjamo, da se tiste istinite marijacejske kapljice dobivajo samo v lekarni Trnkóczy-ja zraven rotovža na velikem Mestnem trgu v Ljubljani.

Cvet zoper trganje (Gicht),

je odločno najboljše zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Malicu“ z zraven stojčim znamenjem. 1 stekl. 50 kr. tucat 4 gl. 50 kr.

Schutzmarke.

Če ni na steklenici zraven stoječega znamenja, ni pravi cvet in ga precej nazaj vrnite.

Planinski zeliščni sirop kranjski,

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vratoból, jetiko, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr., 1 tucat 5 gld. Samo ta sirop za 56 kr. je pravi.

Kričistilne kroglice

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se že tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobólu, otrpnenih udih, skazenem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

Zdravila za živino.

Štupa za živino.

Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh boleznih krav, konj in prašičev.

Konje varuje ta štupa trganja po črevih, bezgavk, vseh nalezljivih kužnih boleznih, kašlja, pljučnih in vratih boleznih ter odpravlja vse gliste, tudi vzdržuje konje debele, okrogle in iskrene. Krave dobé mnogo dobrega mleka. Zametek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretégu žil, otekanju kolen, kopitnih boleznih, otrpnenju v boku, v križi itd., otekanju nog, mehurjih na nogah, izvunjenju, tišanju od sedla in oprave, pri suštel itd. skratka pri vseh vnanjih boleznih in hlbah. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gl., 5 stekl. z rabil. navodom vred samo 4 gl.

Vsa ta našeta zdravila se samo prava dobijo

v lekarni Trnkóczy-ja v Ljubljani

zraven rotovža

(11)

in se vsak dan s pošto razpošiljava.

Služba organistova in cerkvenikova.

Pri farni cerkvi Mirna Peč na Dolenjskem se išče sposoben organist in če mogoče bodi le-ta cerkvenik ob enem. Služba se lahko precej nastopi. Ker je stanovanje le za eno osebo, imajo samei prednost.

Kdor želi to službo nastopiti, naj se precej pisмено oglasi.

Cerkveno predstojništvo Mirna Peč,
dné 15. decembra 1888.

(4-3)

Janez Dovič, župnik.

! Vsi stroji za kmetijstvo!

posebno za sedanjo dóbo.

Škoporeznice

po najnovejših sistemih. Izdelovanje v 30 raznih velikostih in jamčeno izvrstnih sestavah; najceneje in pod jako ugodnimi pogoji jih prodaja

IG. HELLER, Dunaj, II. Praterstrasse Nr. 78.

Obširni katalogi na zahtevanje zastoj in franko. — Na vsako vprašanje se radovoljno odgovarja.

Jamči se za najboljši materijal in izborro delovanje strojev.

Posredovalci se vsprejmó ter dobro plačajo, isto tako pošteni agentje. (7)

Marijacejske kapljice za želodec,

izvrstno vplivajoče pri želodčnih boleznih.

Nepresegljive pri pomanjkanju teka, slabosti želodca, smrdljivi sapi iz ust, napetji, kislem riganji, koliki, prehlajeni želodca, gorečici, kamenu, preobilnem sluzu, gnjusu in bruhanju, glavobolu (ako ima svoj izvir v želodcu), želodčnem krču, zaprtju, preobloženju želodca z jedili ali pijačami, boleznih vsled glist, boleznih na vranici in jetrah, ter zlati žili. — Cena steklenici z navodom o rabi 40 kr., dvojni steklenici 70 kr.

Glavni razpošiljatelj lekarnar Karol Brady, Krenžir [na Moravskem].

Marijacejske kapljice za želodec niso tajno sredstvo. Snovi, koje obsegajo, navedene so v navodu o rabi koji je pridejan vsaki steklenici.

Pristne dobiti so skoraj v vsaki lekarni.

Svarilo! Marijacejske kapljice za želodec se mnogo ponarejajo. V znak pristnosti zavita mora biti vsaka steklenica v rúdeč papir, na kojem je zgorajšnja varstvena znamka, ter mora biti vrhu tega tudi še povedano na navodu o rabi, ki je pridejan vsaki steklenici, da je tiskan v tiskarni H. Guseka v Krenžiru.

Pristne so dobiti: Ljubljana: lek. Gab. Piccolli, lek. Jos. Svoboda. — Postojina: lek. Fr. Baccareich, — Škofjaloka: lek. Karol Fabiani. — Radovljica: lek. Aleks. Roblek. — Rudolfovo: lek. Dominik Rizzoli, lek. Bergmann. — Kamnik: lek. J. Močnik. — Črnomelj: lek. J. Blažek. (44)

Najboljši in najpripravnejši način hranjevanja je gotovo

zavarovanje življenja.

Zavarovanje življenja koristno je vsakemu, neobhodno potrebno pa onim, ki imajo skrbeti za rodbine. Naše življenje odvisno je od tolikerih slučajnosti, da ne smemo nikdar puščati iz oči bodočnosti onih, ki so nam dragi in za katere skrbeti smo obvezani. Najboljši pripomoček za to je zavarovanje življenja, katero je urejeno tako, da daje priliko vsakemu udeleževati se njenih dobrot.

Za neznamen denar more se zavarovati kapital, ki se izplača po smrti preostale rodbini, ali dota, ki se izplača otroku, kedar doživi, 18., 20. ali 24. leto. Poslednje zavarovanje važno je zato, ker se zavarovana dota izplača tudi tedaj, ko bi oni, ki jo je zavaroval, umrl takoj potem, ko je uplašal prvi obrok, in ker se vsa uplašana premija vrne, ko bi zavarovani otrok umrl pred dogovorjeno starostjo.

More se pa tudi zavarovati kapital, ki se izplača zavarovancu samemu o dogovorjenej starosti (n. pr. v 40., 50. ali 60. letu), ali pa njegovim dedičem, ko bi utegnil umreti prej.

Vse te načine zavarovanja upeljane ima **vzajemna zavarovalna banka „SLAVIJA“ v Pragi**, katere prednost je še to, da je pri njej vsak člen brez kacega posebnega priplačila deležen vsega čistega dobička, ki je leta 1887 iznašal 10%, v prejšnjih letih pa tudi že po 20%, 25% celo 48%.

Konci leta 1886. bilo je pri banki „SLAVIJA“ za življenje zavarovanih 40.497 oseb za 22,835.193 goldinarjev. Vsa pojasnila daje brezplačno (75)

glavni zastop banke „SLAVIJE“ v Ljubljani,
v lastnej hiši (Gosposke ulice 12.)

Za čas stavbe

priporoča

Andrej Druškovič-a

trgovina z železnino, Mestni trg 10,

v velikem izboru in prav po nizki ceni okova za okna in vrata, storje za štokodoranje, drat in cveke, samokolnice, vezi za zidovje, traverze in stare železniške šine za oboke, priznana najboljši kamniški Portland- in Roman-cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi lepo in močno narejena štedilna ognjišča in njih posamezna dela.

Pri stavbah,

kjer ni blizo vode neobhodno potrebne vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malih urah in majhnimi stroški na pravem mestu dobivati vodo; ravno tako tudi se dobivajo vsi deli za izkopane vodnjake, železne cevi in železolitni gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste trombe in ventile in železna okova.

Za poljedeljstvo:

(43)

vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno nasajeni plugi in plužna, železne in lesene brane in zobove zanje, motike, lopate, rezovnice, krampe itd.

Tudi se dobiva zmirom sveži dovski mavec (Lengensfelder Gyps) za gnojenje polja.